

Kitapçık 02 / 12

Finansal Tablolarda Yapay Zeka Dedektifi: Manipülasyonu ve Geleceği Okuyan Modeller

Yayın Metadata Paketi (Kitapçık 2)

Kitapçık Adı: Finansal Tablolarda Yapay Zeka Dedektifi – Manipülasyonu ve Geleceği Okuyan Modeller

Seri Adı: S&A IEPA – Stratejik Finans ve Performans Serisi

Seri Numarası: Kitapçık 02 / 12

Yazar: Aliksan Ohanyan Founder, S&A IEPA™ CFO Advisory & AI-Driven Financial Architecture
Former CFO @ Nestlé, EY, UCB Pharma, Beretta Group, Signode Group JV

Yayın Tarihi: Temmuz 2026

Sürüm: v1.0 (İlk Yayın)

Lisans / Kullanım Notu: Bu kitapçık S&A IEPA tarafından ücretsiz sunulmaktadır. Kaynak gösterilerek paylaşılabilir. Ticari amaçla çoğaltılamaz.

PDF Durumu: Hazır, indirilebilir.

PDF Dosya Adı Önerisi: SAIEPA-Kitapcik02-Yapay-Zeka-Dedektifi.pdf

Kitapçık URL Önerisi: <https://saiepa.com/kitapciklar/yapay-zeka-dedektifi/>

Kapak Görseli Konsepti (AI Prompt)

Tema: Gold–Black premium kurumsal tema Finansal tablolar üzerinde dijital iz sürme, veri akışı, anomaly detection CFO seviyesinde minimal, modern, yüksek çözünürlüklü tasarım

AI Prompt: “Gold & black corporate theme, financial statements with digital anomaly detection highlights, AI scanning lines, elegant CFO-level design, minimalistic geometric data flow, premium business aesthetics, high-resolution.”

Kapak Yazıları: Üst: S&A IEPA – Stratejik Finans ve Performans Serisi Orta: Kitapçık 02 – Finansal Tablolarda Yapay Zeka Dedektifi Alt: Manipülasyonu ve Geleceği Okuyan Modeller

İÇİNDEKİLER

1. Giriş: Neden Yapay Zeka Dedektifi?
2. Finansal Manipülasyonun Yeni Yüzü
3. Denetimde Yapay Zeka Kullanımının Temelleri
4. NLP ile Dipnot ve Açıklama Analizi
5. Makine Öğrenmesi ile Manipülasyon Tespiti
6. Tahmin Modelleri: Geleceği Okuyan Finansal Analitik
7. Gerçek Bir Uygulama: Anomali Tespit Modeli
8. C-Level İçin Karar Destek Çerçevesi

9. Mali Müşavirler ve Denetçiler İçin Mini Framework
10. Etik ve RegTech Boyutu
11. Sonuç: Denetimin Yeni Çağı
12. CTA – S&A IEPA ile AI-Enabled Denetim ve Finansal Analitik

■ KİTAPÇIK METNİ

1. Giriş: Neden Yapay Zeka Dedektifi?

Finansal tablolar artık yalnızca geçmiş raporlayan belgeler değil; **geleceği tahmin eden, riskleri işaretleyen ve manipülasyonu ortaya çıkaran veri setleri** haline geldi.

Yapay zeka, özellikle:

- NLP (Doğal Dil İşleme)
- Makine Öğrenmesi
- Anomali Tespiti
- Tahmin Modelleri

sayesinde finansal tabloları bir “dedektif” gibi inceleyebiliyor.

Bu kitapçık, CFO’lar, mali müşavirler ve bağımsız denetçiler için **yeni nesil finansal analitik yaklaşımını** sunuyor.

2. Finansal Manipülasyonun Yeni Yüzü

Geleneksel manipülasyon teknikleri artık daha sofistike:

- Gelir zamanlaması
- Gider gizleme
- Şüpheli dipnot ifadeleri
- Bağımsız denetim raporlarında belirsiz dil
- Operasyonel verilerle uyumsuz finansal sonuçlar

Yapay zeka bu manipülasyonları **davranışsal izler** üzerinden tespit eder.

3. Denetimde Yapay Zeka Kullanımının Temelleri

Denetimde AI kullanımının üç temel alanı vardır:

1) Veri Temizleme ve Hazırlık

Büyük veri setlerinin hızlı işlenmesi.

2) Anomali Tespiti

Beklenmeyen hareketlerin işaretlenmesi.

3) Tahmin ve Risk Modelleme

Gelecekteki risklerin öngörülmesi.

4. NLP ile Dipnot ve Açıklama Analizi

Dipnotlar manipölasyonun en sık saklandığı alanlardan biridir.

NLP şu konularda güçlüdür:

- Belirsiz ifadeleri tespit etme
- Çelişkili açıklamaları bulma
- Risklerin örtülü anlatımını ortaya çıkarma
- Denetim raporlarındaki “yumuşak dili” analiz etme

Örnek: “Şirket, bazı belirsizliklere rağmen operasyonlarını sürdürmektedir.” Bu ifade NLP tarafından **riskli** olarak işaretlenir.

5. Makine Öğrenmesi ile Manipölasyon Tespiti

ML modelleri:

- oran analizleri
- nakit akışı tutarlılığı
- sektör karşılaştırmaları
- dönemsel sapmalar

üzerinden manipölasyon ihtimalini hesaplar.

Örneğin: Gelir artıyor → Nakit akışı düşüyor → Stoklar şişiyor Bu üçlü ML tarafından **yüksek manipölasyon riski** olarak işaretlenir.

6. Tahmin Modelleri: Geleceği Okuyan Finansal Analitik

AI yalnızca geçmişini analiz etmez; **geleceği tahmin eder.**

Tahmin modelleri:

- gelecek dönem kârlılık
- nakit akışı riski
- borç ödeme kapasitesi
- operasyonel verimlilik

gibi alanlarda CFO'ya karar desteği sağlar.

7. Gerçek Bir Uygulama: Anomali Tespit Modeli

Temsili bir örnek:

Bir üretim şirketinde ML modeli, 4 çeyrek boyunca:

- satışların %12 arttığını
- nakit akışının %8 düştüğünü
- stokların %15 yükseldiğini

tespit etti.

Model bu durumu “**yüksek riskli anomaliler**” olarak işaretledi.

Bu analiz, denetim ekibinin odak noktasını değiştirdi.

8. C-Level İçin Karar Destek erevesi

AI destekli finansal analitik:

- CFO için erken uyarı sistemi
- COO için operasyon-finans uyumu
- CEO için stratejik risk görünürlüęü
- Denetim komitesi için güvenilirlik analizi

oluřturur.

9. Mali Müşavirler ve Denetçiler İçin Mini Framework

3 Adımlı Hızlı Uygulama:

1. Dipnotları NLP ile tarayın
2. Finansal oranları ML modeline verin
3. Anomali raporunu yönetimle paylařın

Bu yöntem, küçük denetim ekiplerinde bile büyük fark yaratır.

10. Etik ve RegTech Boyutu

AI kullanımında dikkat edilmesi gerekenler:

- veri gizlilięi
- model yanlılığı
- denetim bağımsızlığı
- RegTech uyumu
- ISA standartlarıyla entegrasyon

AI, denetimi güçlendirir; ancak **etik ereve** řarttır.

11. Sonuç: Denetimin Yeni aęı

Finansal tablolar artık yalnızca geçmişi anlatmıyor; **geleceği işaret ediyor.**

Yapay zeka, denetimi:

- daha hızlı
- daha doęru
- daha güvenilir

hale getiriyor.

CTA – S&A IEPA ile AI-Enabled Denetim ve Finansal Analitik

Finansal tablolarınızda:

- manipölasyon risklerini tespit etmek
- dipnotları NLP ile analiz etmek
- ML tabanlı anomali modelleri kurmak
- CFO raporlamasını AI ile güçlendirmek

istiyorsanız S&A IEPA olarak yanınızdayız.

CFO Advisory, denetim analitiği ve AI destekli finansal mimari çözümlerimiz hakkında bilgi almak için bizimle iletişime geçebilirsiniz.